

Marktconsultatie

31202608 Veiligheidsonderzoeken Veiligheidsmanagement Rijkswaterstaat

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat, dienst Water, Verkeer en Leefomgeving, afdeling Kennis Inkoop
Auteurs	Linda Kwakkel, Milou van Elleswijk, Geerd Drost, Bert Kengen, Anne Habben Jansen
Informatie:	Primair via TenderNed berichtentool Alternatief via anne.habbenjansen@rws.nl of +316 50 19 77 53
Datum	11 september 2024
Status	Definitief

Inhoud

1. Inhoudelijke informatie

- 1.1 Veiligheidsmanagement Rijkswaterstaat
- 1.2 Veiligheidsonderzoeken Rijkswaterstaat
- 1.3 Beschrijving van de opdracht op hoofdlijnen
- 1.4 Aanleiding voor de Marktconsultatie
- 1.5 Doel van de Marktconsultatie
- 1.6 Toelichting Marktconsultatie

2. Proces

- 2.1 Planning
- 2.2 Aanmelding
- 2.3 Afronding

Marktconsultatie Veiligheidsonderzoeken Veiligheidsmanagement Rijkswaterstaat

Hoofdstuk 1

1.1 Veiligheidsmanagement Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat (RWS) voert sinds 2007, vanuit de rol van werkgever, opdrachtgever of beheerder, verdiepend onderzoek uit naar aanleiding van incidenten of geconstateerde risico's, die RWS vanuit de leerwaarde onderzoekswaardig vindt. Hierdoor komt waardevolle informatie beschikbaar voor RWS als organisatie en voor de processen waar RWS voor staat. Het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken draagt bij aan eigenaarschap in relatie tot het incident of veiligheidssituatie en zorgt voor een beter beeld van de bestaande veiligheidsrisico's waar RWS verantwoordelijk voor is.

Een veiligheidsonderzoek vanuit veiligheidsmanagement wordt geïnitieerd vanuit een positief mensbeeld, daarbij wordt een incident altijd bekeken als een dieperliggend probleem en niet als individueel falen. Het doel van de veiligheidsonderzoeken is voor RWS om te leren, zodat beheersmaatregelen kunnen worden genomen en de kans op (vergelijkbare) veiligheidsincidenten wordt beperkt. Hoewel directe oorzaken op menselijk niveau worden geïdentificeerd, wordt er gesteld dat mensen niet bewust met kwade bedoelingen handelen.

De grondslag voor het doen van veiligheidsonderzoek vanuit veiligheidsmanagement ligt in de Beleidsverklaring Veiligheid en het Kader Veiligheidsmanagement.

Doelstelling veiligheidsmanagement

"RWS streeft naar een proactieve veiligheidscultuur. We investeren in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

We analyseren incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen."

Beleidsverklaring Veiligheid van RWS

In de beleidsverklaring is vastgelegd dat RWS ernaar streeft om het proactieve veiligheidsniveau (trede 4) te bereiken op de veiligheidscultuurladder. Begin 2024 is RWS gecertificeerd op trede 3 van de veiligheidscultuurladder (SCL) en heeft zij besloten over de koers op veiligheidscultuur tot 2026: Bestendigen van het bereikte niveau 3 (calculatief). Daarnaast wil RWS met kleine stapjes blijven werken aan de ambitie om trede 4 (pro-actief) te bereiken, al is het niet de doelstelling die de komende jaren al te bereiken.

Dit betekent dat we binnen RWS continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en (bijna)incidenten. We werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem (VMS) dat erop is gericht de veiligheidssituatie

van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. De veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement maken onderdeel uit van de PDCA-cyclus van het veiligheidsmanagement systeem van RWS.

1.2 Veiligheidsonderzoeken Rijkswaterstaat

Sinds 2007 heeft RWS circa 200 incident- en veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement laten uitvoeren. Sinds de start van de huidige raamovereenkomst voor deze veiligheidsonderzoeken in 2021 bewandelt RWS hierbij een nieuwe koers. Alleen het instrument incidentonderzoek gaf niet meer voldoende nieuwe inzichten en was niet meer passend bij de groei op de veiligheidscultuurladder die RWS nastreeft.

Daarom is in de huidige lopende raamovereenkomst een bredere scope van veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement¹ opgenomen dan alleen incidentonderzoeken. Rijkswaterstaat heeft hierin de beschikking over een breed pallet aan onderzoeksmethodieken, die tot een breder inzicht in de vraagstukken hebben geleid. Veiligheidsonderzoeken kunnen opgestart worden vanuit verschillende triggers:

- Incidenten;
- Trends van bijna-incidenten of kleinere incidenten (thematische benadering);
- Vraagstelling vanuit b.v. de dagelijkse processen of een politiek-bestuurlijke context.

1.3 Beschrijving van de opdracht op hoofdlijnen

De huidige raamovereenkomst voor veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement kent een looptijd tot juli 2025. RWS heeft het voornemen om een nieuwe raamovereenkomst aan te besteden voor de looptijd van 1 juli 2025 tot 1 juli 2029.

Rijkswaterstaat wil de in de paragraaf 1.2 beschreven koers doorzetten in de voorgenomen nieuwe raamovereenkomst en de komende jaren de mogelijkheid behouden om naast incidenten vooral ook trends, risico's en veiligheidsvraagstukken te laten onderzoeken en zo breder te leren dan alleen van een individueel incident of project. Dit betekent dat Rijkswaterstaat verschillende onderzoeksmethodieken wil blijven inzetten, afhankelijk van de aanleiding en scope van het uit te voeren veiligheidsonderzoek.

Daarnaast heeft Rijkswaterstaat de ambitie om de komende jaren binnen de pdca-cyclus van veiligheidsonderzoeken te groeien op de volgende punten:

1. *Behoeftte aan een sterkere focus op de lerende organisatie. Concreet houdt dit in: het rondkrijgen van de PDCA van de procedure veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement.*

¹ Er is een duidelijk onderscheid tussen 1. de meer technische incidentonderzoeken of 2. veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement, die zich meer op de achterliggende organisatorische aspecten richten die spelen bij het incident, trend, risico of veiligheidsvraagstuk. De veiligheidsonderzoeken in dit document richten zich nadrukkelijk op de 2^e categorie.

2. *Verder versterken van waarderend onderzoek met oog voor de context en complexiteit van de RWS-organisatie*
3. *Focus op onderzoek op tactisch/strategisch niveau*
4. *Versterken link en bijdrage vanuit onderzoeken aan opgave veiligheidsmanagement: veiligheidscultuur & structuur*
5. *Aanbevelingen en verbetermaatregelen die (nog) beter aansluiten bij de RWS organisatieonderdelen en die gericht zijn op het huidige niveau op de veiligheidscultuurladder en meegroeien met de organisatie komende jaren naar een eventueel hoger niveau.*

De voorgenomen opdracht betreft het uitvoeren van ca 10 veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement per jaar. Dit wordt aangevuld met een jaarlijks product t.b.v. procesmatige ondersteuning, samenwerken en bijdrage aan groeien en verbeteren. Looptijd van de opdracht is vooralsnog maximaal 4 jaar.

Voor elke onderzoek geldt:

- De toe te passen onderzoeksmethode is afhankelijk van de scope van het onderzoek, en wordt in nauw overleg met Rijkswaterstaat bepaald.
- De onderzoeken worden uitgevoerd conform de procedure veiligheidsonderzoek vanuit veiligheidsmanagement. Een nieuwe versie van deze procedure is momenteel in ontwikkeling.
- De werkzaamheden betreffen het opstellen van een plan van aanpak, waarna de opdracht voor uitvoering verstrekt wordt, het uitvoeren van het onderzoek, het opstellen van een onderzoeksrapportage, het opstellen van richtinggevende aanbevelingen en het opstellen van een factsheet. RWS is zelf verantwoordelijk voor de aanbevelingen en verbetermaatregelen; het onderzoeksbureau neemt wel deelname aan sessies t.b.v. verbetermaatregelen om zo RWS te adviseren en faciliteren.
- Een snelle doorlooptijd van het gehele onderzoek is van cruciaal belang. De opdrachtnemer moet in staat zijn om binnen enkele dagen na een incident voldoende capaciteit in te kunnen zetten t.b.v. het veiligheidsonderzoek.
- De rapportages van de veiligheidsonderzoeken zijn geschikt voor actieve openbaarmaking.

1.4 Aanleiding voor de marktconsultatie

De marktconsultatie wordt uitgevoerd omdat er na het uitvoeren van de vorige marktconsultatie 4 jaar geleden onvoldoende zicht is op:

1. welke partijen vanuit de huidige markt bovenstaande werkzaamheden kunnen uitvoeren en kunnen aansluiten op de behoefte van RWS
2. de ontwikkelingen binnen de markt op het gebied van het beheersen/toepassen van meerdere onderzoeksmethodieken t.b.v. veiligheidsonderzoeken vanuit veiligheidsmanagement, en de essentiële bijdrage van deze veiligheidsonderzoeken aan de groei van Rijkswaterstaat op het gebied van veiligheidscultuur en structuur.

1.5 Doel van de marktconsultatie

Via deze consultatie wil Rijkswaterstaat partijen leren kennen die in staat zijn om bovengenoemde werkzaamheden uit te voeren.

Aanvullend wil Rijkswaterstaat deze partijen vragen naar interesse en beschikbare personele capaciteit voor het schrijven van een mogelijke aanbieding alsmede het uitvoeren van de uitgevraagde werkzaamheden.

Daarnaast wil RWS inzicht krijgen in welke vragen er in de aanbesteding aan de markt gesteld moeten worden om een zo passend mogelijke aanbieding te krijgen.

We vragen marktpartijen met een zekere ervaring op de marktconsultatie te reageren:

- minimaal 5 jaar ervaring met veiligheidsmanagement en vergelijkbare veiligheidsonderzoeken bij grote (overheids)organisaties;
- meerdere veiligheidsonderzoeken uitgevoerd in het afgelopen jaar.
- Voldoende capaciteit om de uit te voeren werkzaamheden conform planning uit te voeren

1.6 Toelichting marktconsultatie

Een marktconsultatie is een geoorloofd en rechtmatig hulpmiddel bij het vaststellen van een optimale uitvraag. Natuurlijk moet een aanbestedende dienst zich bij een marktconsultatie houden aan de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht, maar verder stellen de Europese richtlijnen (Richtlijn 2004/18/EG en diens opvolger Richtlijn 2014/24/EU voor klassieke sectoren) en Nederlandse wetgeving (Aanbestedingswet 2012) geen specifieke (procedurele) eisen aan de marktconsultatie. In feite is een marktconsultatie daarmee vormvrij.

Een marktconsultatie is zowel voor de overheid als voor de marktpartijen vrijblijvend. Een aanbestedende dienst die geborgd heeft dat alle verstrekte informatie voor een ieder gelijk is, die partijen voldoende tijd geeft om een offerte uit te brengen, die geen voorkeur laat blijken en die van te voren goede afspraken maakt over vertrouwelijkheid van concurrentiegevoelige informatie kan tijdens een marktconsultatie in beginsel alle gewenste informatie uitwisselen. Zo worden ook de juridische risico's verminderd.

De marktconsultatie wordt gehouden onder de volgende voorwaarden:

- De deelname is geheel vrijwillig en vrijblijvend;
- Gezien het vrijblijvende karakter van de marktconsultatie, kunnen er op geen enkele wijze rechten ontleend worden aan enige informatie verstrekt in het kader van deze marktconsultatie.
- De door middel van deze marktconsultatie door deelnemers verstrekte informatie wordt vertrouwelijk behandeld en wordt niet gebruikt voor een ander doel dan het opdoen van marktkennis;
- Er worden geen vergoedingen gegeven voor gemaakte of te maken kosten, verbonden aan de marktconsultatie;
- Er vloeien geen consequenties voort uit de deelname aan de consultatie, ten aanzien van een eventuele aanbestedingsprocedure in de toekomst. Er ontstaan geen voorkeursposities of uitsluitingsgronden door deelname aan de consultatie;
- Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om de planning, zoals in dit document geschetst is, naar eigen inzicht aan te passen en/of het traject van de marktconsultatie geheel of gedeeltelijk te staken.

Hoofdstuk 2

2.1 Planning

Rijkswaterstaat behoudt zich het recht voor om wijzigingen in de planning aan te brengen c.q. van de planning af te wijken. In dergelijke gevallen vindt de communicatie richting alle geïnteresseerde marktpartijen plaats via TenderNed, waarbij de planning op TenderNed leidend is.

Op hoofdlijn worden de volgende stappen gehanteerd:

1. Publicatie uitnodiging marktconsultatie bijeenkomst via TenderNed;
2. Aanmelding Marktconsultatie bijeenkomst;
3. Marktconsultatie bijeenkomst;
4. Publicatie verslag marktconsultatie.

	Activiteit	Datum
1	Publicatie marktconsultatie	17 september 2024
2	Sluitingsdatum aanmelding marktconsultatie bijeenkomst	4 oktober 2024
3	Marktconsultatie bijeenkomst – digitaal via MS Teams • Toelichting • Vraag en Antwoord	9 oktober 2024 15.00 – 16.00 uur
4	Publicatie verslag marktconsultatie	23 oktober 2024

De marktconsultatie wordt mogelijk gevolgd door uitvraag van de opdracht, waarschijnlijk een Europese Aanbesteding, die voor Q4 2024/Q1 2025 gepland staat. De opdracht zal ingaan op 1 juli 2025, en heeft vooralsnog een maximale looptijd van 4 jaar.

2.2 Aanmelding

Aanmelden voor de bijeenkomst verloopt via de berichtentool van TenderNed.

Bij uw aanmelding de volgende informatie versturen:

- Bedrijfsnaam, adresgegevens, evt. link naar website
- Naam en email van deelnemer(s)

Om de marktconsultatie goed te laten verlopen vragen we om tegelijk met de aanmelding een overzicht van de te stellen vragen mee te sturen, zodat RWS zich hierop kan voorbereiden.

Na afloop van de marktconsultatie wordt een formulier verstrekt waarop aangegeven kan worden of het bedrijf interesse heeft om een offerte uit te brengen.

2.3 Afronding

Het verslag van de marktconsultatie is beschikbaar vanaf 23 oktober 2024 via TenderNed.